

Acc 24834

PB
954.55
Sh 13 A

ਪੰਨਾ ਨੰਬਰ
ਸਫ਼ਾ

ਸ਼੍ਰੀ:
Singh
Lahore
ਰ

ਸਾਬ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸੂਜ
ਜ, ਬੁਕਸੇਲ ਰਜ
ਪੰ ੬ ਮੁਕੀਦ ਸਾਮ ਪ੍ਰੈਸ

318

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਥ ਕਿੱਸਾ ਲੜਾਈ ਸਿੰਘਾਂ ਕੀ ਕ੍ਰਿਤ ਕਵਿ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦ ॥

Library

IAS, Shimla

P 954 55 Sh 13 A

00024834

—ॐ—

ਲ ਹਮਦ ਜਨਾਬ ਅੱਲਾਹਦੀਨੂੰ ਜੇਹੜਾ ਕੁਦਰਤੀ ਖੇਲ
ਬਣਾਂਵਦਾਈ ॥ ਚੰਦਾਂ ਤਬਕਾਂਦਾ ਨਕਸ਼ ਨਗਾਰਕਰਕੇ ਰੰਗ
ਰੰਗਦੇਬਾਗ ਬਨਾਂਵਦਾਈ ॥ ਰਚੀਪਿਛਲੀ ਸਭਹੈ ਮੇਟਲੈਂਦਾ
ਗੇ ਹੋਰਦੀ ਹੋਰ ਵਫ਼ਾਂਵਦਾਈ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਓਸਤੋਂਸਦਾ
ਰੀਏਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂਤੋਂ ਭੀਖਮੰਗਾਂਵਦਾਈ ॥ ੧ ॥ ਏਥੇਆਇਆਂਨੂੰ
ਨੀਆਂ ਮੋਹਲੈਂਦੀ ਦਗੇ ਬਾਜ਼ੀਦਾਧਾਰਕੇਭੇਸਮੀਆਂ ॥ ਸਦਾ
ਹੀਂ ਜਵਾਨੀਤੇ ਅੰਸਮਾਧੇ ਸਦਾਨਹੀਂ ਜੇਬਾਲਵਰੇਸ ਮੀਆਂ ॥
ਦਾ ਨਹੀਂ ਜੇਦੌਲਤਾਂਫੀਲਘੋੜੇਸਦਾਨਹੀਂ ਜੇਗਜਿਆਂ ਦੇਸ
ਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਸਦਾਨਾਰੂਪਦੁਨੀਆਂ ਸਦਾਰਹਿਨ ਨਾ
ਲੜੇ ਕੇਸ ਮੀਆਂ ॥ ੨ ॥ ਇੱਕ ਰੋਜ਼ ਵਟਾਲੇਦੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ
ਲੀ ਆਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਦੀ ਬਾਤ ਭਾਈ ॥ ਸਾਨੂੰ ਆਖਿਆਹੀਰੇਤੇ
ਚ ਯਾਰਾਂਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲਸਾਡੀ ਮੁਲਾਕਾਤਆਈ ॥ ਰਾਜ਼ੀਬਾਜ਼ੀ
ਫਹੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਿੰਦੂ ਸਿਰਾਂ ਦੇਹਾਂਦੇ ਉੱਤੇ ਅਫ਼ਾਤ ਆਈ ॥

ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬਦੇਜੀਕਦੀਨਹੀਂ ਸੀ ਦੂਸਰੀਜ਼ਾਤ
ਆਈ॥੩॥ਏਹ ਜੱਗ ਸਰਾਇ ਮੁਸਾਫਰਾਂਦੀਏਥੇ ਜ਼ੋਰ ਵਾਲੇ
ਕਈਆਇ ਗਏ॥ਸ਼ੱਦਾਦ ਨਮਰੂਦਫ਼ਰਮੈਨ ਜੇਹੇਦਾਵਾਬੰਨ੍ਹ
ਖੁਦਾਇਕਹਾਗਏ॥ਅਕਬਰਸ਼ਾਹਜੇਹੇਵਿੱਚਦਿੱਲੀਦੇਜੀਫੇਰੀ
ਵਾਂਗਵਲਜਾਰਿਆਂਪਾਇਗਏ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਰਹੇਗਾਰੱਬਸੱਚਾ
ਵਾਜੇ ਝੂਠਦੇਕਈ ਵਜਾਇ ਗਏ॥੪॥ ਮਹਾਂਬਲੀਰਲਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਹੋਯਾ ਪੈਦਾ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਮੁਲਕ ਨਿਵਾਇ ਗਿਆ॥
ਮੁਲਤਾਨ ਕਸ਼ਮੀਰਪਸ਼ੋਰ ਚੰਬਾ ਜੰਮੂਕਾਂਗੜਾ ਕੋਟ ਨਿਵਾਇ
ਗਿਆ॥ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਲੱਦਾਖ਼ਤੇ ਚੀਨ ਤੋੜੀ ਸਿੱਕਾ ਆਇ
ਚਲਾਇ ਗਿਆ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਜਾਨਪਚਾਸ ਬਰਸਾਂ
ਰੱਜਕੇ ਰਾਜ ਕਮਾਇ ਗਿਆ॥੫॥ ਜਦੋਂ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰ
ਸਾਸ਼ ਪੂਰੇ ਜਮਾਂ ਹੋਏ ਨੀ ਸਭ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ॥ਚੇਤਸਿੰਘ
ਮਾਰਿਆ ਕੌਰ ਸਾਹਿਬਸ਼ੁਰੂਹੋਈਦਰਬਾਰ ਤਲਵਾਰ ਮੀਆਂ॥
ਖੜਕਸਿੰਘਮਹਾਰਾਜਨੇਆਹਮਾਰੀਮੋਯਾਮੁੱਢਕਦੀਮਦਾਯਾਰ
ਮੀਆਂ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਅਸਾਂਭੀ ਨਾਲ ਮਰਨਾਸਾਡਾ ਏਹੋਸੀ
ਕੌਲਕਰਾਰ ਮੀਆਂ॥੬॥ਮੇਰੇਪਾਸ ਬੈਠੇ ਇਨ੍ਹਾਂਖੂਨਕੀਤਾਏਹ
ਤਾਂ ਗਰਕਜਾਵੇ ਦਰਬਾਰਮੀਆਂ॥ਪਿੱਛੇਸਾਡੇਭੀ ਕੌਰ ਨਾਰਾਜ
ਕਰਸੀ ਅਸੀਂਮਰਾਂਗੇ ਏਸਨੂੰਮਾਰਮੀਆਂ॥ ਨਾਹੱਕਦਾਇ ਨੂੰ
ਨੇ ਖੂਨ ਕੀਤਾ ਏਹਤਾਂ ਮਰਨਗੇਸਭ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ॥ਸ਼ਾਹ
ਮੁਹੰਮਦਾਹੋਈਹੁਲ ਮੌਤਸਸਤੀਖਾਲੀਨਹੀਂਜਾਣਾਂਇੱਕਵਾਰ
ਮੀਆਂ॥੭॥ਖੜਕਸਿੰਘਮਹਾਰਾਜ ਹੋਯਾਬਹੁਤ ਮਾਂਦਾ ਬਰਸ
ਇੱਕ ਪਿੱਛੋਂ ਵੱਸ ਕਾਲ ਹੋਯਾ॥ ਆਈ ਮੌਤ ਨ ਅਟਕਿਆ

ਇੱਕਘੜੀ ਚੋਤਸਿੰਘ ਦੇ ਗਮ ਦੇ ਨਾਲ ਮੋਯਾ॥ਕੌਰ ਸਾਹਿਬ
 ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਜ਼ਰਾਗਮ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਮੂਲ ਰੋਯਾ॥
 ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਕਈਆਂ ਦੇ ਪਕੜਨੇ ਦਾ ਵਿੱਚਕੌਂ ਸਲ ਦੇ ਕੌਰ ਨੂੰ
 ਫਿਕਰ ਹੋਯਾ ॥ ੮ ॥ ਖੜਕਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਲਿਆ
 ਦੇਖੋ ਸਾੜਨੇ ਨੂੰ ਹੁਨ ਲੈ ਚੱਲੇ॥ ਧਰਮਰਾਜ ਨੂੰ ਆਇਕੇ ਖਬਰ
 ਹੋਈ ਕੌਰ ਮਾਰਨੇ ਨੂੰ ਓਸ ਦੂਤ ਘੱਲੇ॥ ਮਾਰੇ ਮਾਰ ਕਰਕੇ ਦੂਤ
 ਆਇ ਵੜੇ ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਦੇ ਹੋਏ ਨੀ ਆਨ ਹੱਲੇ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ
 ਦੇਖ ਰਜਾਇ ਉਸ ਦੀ ਉਧਮਸਿੰਘ ਤੇ ਕੌਰ ਦੇ ਸਾਸ ਚੱਲੇ॥ ੯॥
 ਇਕ ਦੂਤ ਨੇ ਦੇਖਕੇ ਫਿਕਰ ਕੀਤਾ ਪਲਕ ਵਿੱਚ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ
 ਆਇਆਈ॥ ਜੇੜ੍ਹਾ ਧੁਰਦਰਗਾ ਹਦਾ ਹੁਕਮ ਆਂ ਦਾ ਦੇਖੋ ਓਸ ਨੂੰ
 ਖੂਬ ਬਜਾਇਆਈ॥ ਅੰਦਰ ਤਰਫ ਹਵੇਲੀ ਦੇ ਤੁਰੇ ਜਾਂ ਦੇ ਛੱਜਾ
 ਢਾਹ ਦੋਹਾਂ ਉਤੇ ਪਾਏ ਆਈ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਉਧਮਸਿੰਘ ਥਾਉਂ
 ਮੋਯਾ ਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਸਹਿਕਦਾ ਆਇਆਈ ॥ ੧੦॥ ਅੱਠ
 ਪਹਿਰਲੁਕਾਇਕੇ ਰੱਖਯੋ ਨੇ ਦਿਨ ਦੂਜੇ ਰਾਣੀ ਚੰਦ ਕੌਰ ਆਈ ॥
 ਖੜਕਸਿੰਘ ਦਾ ਮੂਲ ਦਰੇਗ ਨਾਹੀ ਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਈ ਓਥੇ ਰੋ-
 ਇਆਈ॥ ਹੁਣ ਮੋਯਾ ਤੇ ਕਰੋ ਸਸਕਾਰ ਇਸ ਦਾ ਏਹ ਤੁਸਾਂ ਕਿਉਂ
 ਏਤ ਨੀ ਦੇ ਰਲਾਈ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਰੋਂ ਦੀ ਹੈ ਚੰਦ ਕੌਰਾਂ ਜਿਸ ਦਾ
 ਮੋਯਾ ਪੁਤ੍ਰ ਸੋਹਣਾ ਸ਼ੇਰ ਸਾਈ ॥ ੧੧ ॥ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸੇ
 ਜਾ ਖਬਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮੋਯਾ ਭਤੀ ਜਾ ਤੇ ਵੀਰ ਯਾਰੋ॥ ਓਸ ਨੇ
 ਤੁਰਤ ਵਟਾਲਿ ਓਂ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਰਾਤੀਂ ਆਂ ਵਦਾ ਘੁਤ ਵਹੀ ਰਯਾਰੋ
 ॥ ਜਦੋਂ ਆਣਕੇ ਹੋਯਾ ਲਾਹੌਰ ਦਾ ਖਲ ਅੱਖੀਂ ਰੋਇ ਪਲੱਟ ਦਾ
 ਨੀਰ ਯਾਰੋ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਲੋਕ ਦਿਲਬਰੀ ਕਰਦੇ ਚੰਦ ਕੌਰ

ਹੋਈ ਦਿਲਗੀਰ ਯਾਰੋ ॥੧੨॥ ਦਿੱਤੇ ਸਿੱਤੀ ਚਾਰ ਖਲਾਰ
 ਚੋਰੀ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਅੰਦਰ ਅਜ ਆਵਣਾ ਜੇ ॥ ਤੁਰਤਫੂਕ ਦਿਓ
 ਤੁਸੀ ਕਰਾਬੀਨਾਂ ਇੱਕ ਘੜੀ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਮੁਕਾਵਨਾਂ ਜੇ ॥
 ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਖਬਰ ਦਿੱਤੀ ਅੰਦਰ ਅੱਜ ਜਰੂਰ ਨਹੀਂ
 ਜਾਵਣਾਂ ਜੇ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਜੋਰ ਤੇਰਾ ਤੈਨੂੰ ਅਸਾਂ
 ਹੀ ਅੰਤ ਸਦਾ ਵਣਾਂ ਜੇ ॥੧੩॥ ਚੰਦਕੌਰਾਂ ਦੀ ਜੋ ਮੰਦੀ ਨਜ਼ਰ
 ਦੇਖੀ ਦਗੋਬਾਜੀ ਆਂ ਹੋਰ ਬਥੇਰੀ ਆਂ ਨੀ ॥ ਉਸ ਨੇ ਤੁਰਤ ਲਾਹੌਰ
 ਥੀਂ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਬੈਠਾ ਜਾਇਕੇ ਵਿੱਚ ਮੁਕੌਰੀ ਆਂ ਨੀ ॥ ਪਿੱਛੇ
 ਤਖਤ ਬੈਠੀ ਰਾਣੀ ਚੰਦਕੌਰਾਂ ਦੇ ਦੇ ਆਨ ਮੁਸਾਹਿਬ ਦਲੇਰੀ ਆਂ
 ਨੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕੌਰ ਨਾ ਜੰਮਨਾ ਏ ਕਿਲੇ ਕੋਟ ਤੇ ਰੱਯਤਾਂ
 ਤੇਰੀ ਆਂ ਨੀ ॥ ੧੪ ॥ ਰਾਜੇ ਲਸ਼ਕਰਾਂ ਵਿਚ ਸਲਾਹ ਕੀਤੀ
 ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਦਵਾਈਏ ਜੀ ॥ ਓਹ ਪੁਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ
 ਫਤੇ ਜੰਗੀ ਗੱਦੀ ਓਸ ਨੂੰ ਚਾ ਬਹਾਈਏ ਜੀ ॥ ਸਿੰਘਾਂ ਆਖਿਆ
 ਰਾਜਾਜੀ ਹੁਕਮ ਤੇਰਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਹੇਂ ਸੋ ਫਤੇ ਬੁਲਾਈਏ ਜੀ ॥
 ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਗੱਲ ਜੋ ਮੂੰਹੋਂ ਕੱਢੇ ਏ ਸੇ ਵਖਤ ਹੀ ਚਾ ਮੰਗਾਈਏ
 ਜੀ ॥੧੫॥ ਬਾਈ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਰਾਜੇ ਨੇ ਲਈ ਰੁਖਸਤ ਤੁਰਤ
 ਜੰਮੂ ਨੂੰ ਹੋਇ ਨੀ ਕੂਚ ਡੇਰੇ ॥ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਤਾਂ ਈ ਲਿਖ ਘੱਲੀ
 ਅਰਜੀ ਮੈਂ ਤਾਂ ਰਹੂ ਕਰਛ ਡੇ ਨੀ ਕੰਮ ਤੇਰੇ ॥ ਧੌਂ ਸਾਮਾਰ ਕੇ ਪਹੁੰਚ
 ਲਾਹੌਰ ਜਲਦੀ ਅਗੋਂ ਆਇ ਮਿਲ ਸਨ ਤੈਨੂੰ ਸੱਭ ਡੇਰੇ ॥
 ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਮਿਲ ਨਗੇ ਫੇਰ ਅਫਸਰ ਜਿਸ ਵੇਲੜੇ ਹਿਰ
 ਦੇ ਗਯੋਂ ਨੇੜੇ ॥ ੧੬ ॥ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਖਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਫੌਜਾਂ
 ਤੁਰਤ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਘੱਲੀ ਆਂ ਨੀ ॥ ਘੋੜੇ ਹਿਲਕਦੇ ਤੇ ਮਾਰੂ

ਵੱਸਦੇਨੀ ਧੂੜ ਉੱਡਕੇਘਟਾਂ ਹੋ ਚੱਲੀਆਂਨੀ ॥ ਆਵੇ ਧੂੜੇ
 ਆਏਨੀ ਪਾਸਡੇਰੇ ਫੌਜਾਂ ਲੱਥੀਆਂ ਆਨ ਅਕੱਲੀਆਂ ਨੀ ॥
 ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਆਨਜਾਂਤੁਰਤਪਹੁੰਚੇਗੱਲਾਂਸ਼ਹਿਰਲਾਹੌਰਵਿੱਚ
 ਚੱਲੀਆਂਨੀ॥੧੭॥ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਤਾਂ ਬੁਧੂਦੇ ਆਵਿਓਂ ਜੀ ਕਰ
 ਤੁਰਨ ਲਾਹੌਰ ਵਲ ਧਾਇਆਈ ॥ ਫਲੇ ਪੜਤਲਾਂਨੇ ਅਗੇ
 ਪਾੜਕੇਜੀਸ਼ੇਰਸਿੰਘਨੂੰਤੁਰਤਲੰਘਾਇਆਈ॥ਉਸਬਲੀਸ਼ਾਹ
 ਜ਼ਾਦੇਦਾਤੇਜਭਾਰੀਜਿਸਕਿਲੇਨੂੰਮੋਰਚਾਲਾਇਆਈ ॥ ਸ਼ਾਹ
 ਮੁਹੰਮਦਾਵਿੱਚਲਾਹੌਰਦੇਜੀਸ਼ੇਰਸਿੰਘਨੂੰਗੱਦੀਬਹਾਇਆਈ॥
 ੧੮ ॥ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠਕੇ ਜੀ ਰਾਨੀਕੈਦਕਰਕੇ
 ਕਿਲੇ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ॥ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਰੱਬਨੇ ਰਾਜਦਿੱਤਾਦੇਖੋ
 ਮੱਲਬੈਠਾ ਸਾਰੀ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ॥ਬਰਸ ਹੋਯਾ ਜਾਂ ਓਸਨੂੰਕੈਦ
 ਅੰਦ੍ਰਾਣੀ ਦਿਲਦੇ ਵਿੱਚਜੋਜਿੱਚਆਹੀ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਮਾਰਕੇ
 ਚੰਦ ਕੌਰਾਂ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘ ਨੇ ਗਲੋਂ ਬਲਾ ਲਾਹੀ ॥ ੧੯ ॥ ਸ਼ੇਰ
 ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰੱਬਨੇਰਾਜਦਿੱਤਾ ਲਿਆਖੋਹ ਲਾਹੌਰ ਜੋਰਾਣੀਆਂ
 ਥੀਂ॥ਸੰਧਾਵਾਲੀਆਂਦੇ ਦੇਸੋਂਪੈਰ ਖਿਸਕੇ ਜਾਕੇ ਪੁੱਛਲੈ ਰਾਹ
 ਪਧਾਣੀਆਂ ਥੀਂ॥ ਮੁੜਕੇਫੇਰ ਅਜੀਤਸਿੰਘਲਈਬਾਜ਼ੀਪੈਦਾ
 ਹੋਯਾਸੀ ਅਸਲ ਸਵਾਣੀਆਂ ਥੀਂ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਜੰਮਿਆਂ
 ਅਲੀਅਕਬਰਆਂਦਾਬਾਪਨੂੰ ਕਾਲਿਆਂਪਾਣੀਆਂਥੀਂ॥੨੦॥
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੋਲੀਆਂਨੇ ਮਾਰੀ ਚੰਦਕੌਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂਤਾਈਂ ਹਜੂਰਚਾ
 ਸੱਦਿਆਈ॥ਰਾਜੇ ਸਿੰਘਾਂਦਾ ਗਿਲਾ ਮਿਟਾਵਨੇ ਨੂੰਨੱਕ ਕੰਨ
 ਚਾ ਓਨ੍ਹਾਂਦਾਵਢਿਆਈ॥ਰਾਜੇਸਿੰਘਾਂਨੂੰਅੰਦਰੋਂ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ
 ਉਹਨਾਂਅੰਦਰੋਂਬਾਹਰਚਾਕੱਢਿਆਈ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਲਾਹ

[੬]

ਕੇ ਸੱਭ ਜੇਵਰ ਕਾਲਾ ਮੂੰਹਕਰਕੇ ਫੇਰ ਛੱਡਿਆਈ॥ ੨੧ ।
ਬਰਸਹੋਯਾ ਜਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੈਨ ਬਦਲੇਡੇਰਾ ਸਾਹਿਬ ਲਾਹੌਰ
ਲਗਾਂਵਦਾਈ ॥ ਅਜੀਤਸਿੰਘ ਗੁੱਈ ਕਰਾਬੀਨ ਲੈਕੇ ਸ਼ੇਰ
ਸਿੰਘਨੂੰ ਆਨਦਿਖਾਂਵਦਾਈ॥ ਸਿਧੀਜਦੋਂ ਸ਼ਾਹਜ਼ਾਦੇਨੇ ਨਜਰ
ਕੀਤੀ ਜਲਦੀਨਾਲ ਚਾ ਕਲਾ ਦਖਾਂਵਦਾਈ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ
ਜਿਮੀਂਤੇਪਿਆ ਤੜਫੇ ਤੇਗ ਮਾਰਕੇ ਸੀਸ ਲੈ ਜਾਂਵਦਾਈ॥
੨੨॥ ਲਹਿਣਾਸਿੰਘ ਜੋਬਾਗਦੀਤਰਫਆਯਾ ਅੱਗੇਕੌਰਜੋਹੋਮ
ਕਰਾਂਵਦਾਈ॥ ਲਹਿਣਾਸਿੰਘਦੀਮੰਦੀਜੋਨਜਰਦੇਖੀਅੱਗੋਂਰਬ
ਦਾ ਵਾਸਤਾਪਾਂਵਦਾਈ॥ ਮੈਂਤਾਂਕਰਾਂਗਾਬਾਬਾਜੀਦਹਿਲਤੇਰੀ
ਹੱਥਜੋੜਕੇਸੀਸਨਿਵਾਉਂਦਾਈ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਓਸਨਾ ਇੱਕ
ਮੰਨੀਤੇਗਮਾਰਕੇਸੀਸਉਡਾਂਵਦਾਈ॥ ੨੩॥ ਸ਼ੇਰਸਿੰਘਪ੍ਰਤਾਪ
ਸਿੰਘਮਾਰਕੇ ਜੀ ਸੰਧਾਵਾਲੀਏ ਸ਼ਹਿਰਨੂੰ ਉਠਧਾਏ॥ ਰਾਜਾ
ਮਿਲਿਆਤਾਂਕਹਿਆਅਜੀਤਸਿੰਘਨੇਸ਼ੇਰਸਿੰਘਨੂੰਮਾਰਕੇਅਸੀ
ਆਏ॥ ਗੱਲੀਂਲਾਇਕੇ ਕਿਲੇਦੇ ਵਿੱਚ ਆਂਦਾ ਕੈਸੇ ਅਕਲਦੇ
ਉਨ੍ਹਾਂਨੇ ਪੇਚਪਾਏ॥ ਕਿੱਥੇ ਮਾਰੀਸੀ ਰਾਜਾਜੀ ਚੰਦਕੌਰਾਂ ਸ਼ਾਹ
ਮੁਹੰਮਦਾ ਪੁੱਛਨਾਦੇਹਾਂਚਾਏ॥ ੨੪॥ ਗੁਰਮੁਖਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ
ਨੇ ਮੱਤਦਿੱਤੀ ਤੁਸਾਂ ਏਹਕਿਉਂਜੀਵਦਾ ਛੱਡਿਆਜੇ॥ ਮਗਰੋਂ
ਮਹਿਰਘਸੀਟਾਤਾਂਬੋਲਿਆਈਏਹਸੁਖਨਸਲਾਹਦਾ ਕੱਢਿਆ
ਜੇ॥ ਇੱਕ ਅੜਦਲੀ ਨੇ ਕਰਾਬੀਨ ਮਾਰੀਰੱਸਾ ਆਸਉਂਮੈਂਦ
ਦਾਵੱਢਿਆਜੇ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਜਿਮੀਂਤੇਪਿਆਤੜਫੇਦਿਲੀਪ
ਸਿੰਘਤਾਈਂ ਫੇਰ ਸੱਦਿਆਜੇ॥ ੨੫॥ ਪਹਿਲੇ ਰਾਜੇਦੇਖਨ
ਦਾ ਲਾਇਟਿੱਕਾਪਿੱਛੋਂਦਿੱਤੀਆਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਦੱਖਣਾਈਂ॥ ਤੇਰੇ

ਵਾਸਤੇ ਹੋਏ ਨੀ ਸੱਭ ਕਾਰੇ ਅੰਗੇ ਸਾਹਿਬ ਸੱਚੇ ਤੈ ਨੂੰ ਰੱਖ ਨਾਈਂ ॥
 ਸਾਨੂੰ ਘੜੀ ਦੀ ਕੁਝ ਉਮੈਦ ਨਾਹੀਂ ਅੱਜ ਰਾਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਕਿਨ
 ਚੱਖਣਾਈਂ ॥ ਤੇਰੇ ਵੱਲ ਜੋ ਕਰੇ ਗਾਨ ਜ਼ਰਮੀ ਦੀ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ
 ਕਰਾਂਗੇ ਸੱਖ ਨਾਈਂ ॥ ੨੬ ॥ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਾਜੇ ਦੀ ਖਬਰ ਹੋਈ
 ਸੂਬੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਕੇ ਤੁਰਤ ਚੜ੍ਹਿਆ ॥ ਧੌਂਸਾ ਮਾਰਕੇ ਫੌਜ ਲੈ
 ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਓਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਿਚ ਵੜਿਆ ॥ ਰਾਜ ਪੂਤ
 ਸੀ ਡੋਗਰਾ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਸਿੰਧਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਲੜਿਆ ॥
 ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੋਯਾ ਬੱਧ ਲੈ ਹਨਾ ਸਿੰਘ ਜੋ ਜੀਵਦਾ
 ਆਨ ਫੜਿਆ ॥ ੨੭ ॥ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸੂਰਮਤ ਹੋਈ ਖੰਡਾ
 ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ ਵਗਾਇ ਗਏ ॥ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਧਨ ਦੇਂਦਾ
 ਸਾਰੇ ਮੁਲਖ ਥੀਂ ਕਲਾ ਮਿਟਾਇ ਗਏ ॥ ਰਾਜਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਮੁਲਖ
 ਦੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਖਤ ਪਾਇ ਗਏ ॥ ਸ਼ਾਹ
 ਮੁਹੰਮਦਾ ਮਾਰਕੇ ਮੋਏ ਦੋਵੇਂ ਚੰਗੇ ਸੂਰਮੇ ਹੱਥ ਲਗਾਇ ਗਏ ॥ ੨੮
 ॥ ਦੁੱਲੇ ਭੱਟੀ ਨੂੰ ਗਾਂਵਦਾ ਜੱਗ ਸਾਰਾ ਜੈਮਲ ਫੱਤੇ ਦੀਆਂ ਵਾਰਾਂ
 ਸਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਮੀਰਦਾਦ ਚੁਹਾਂ ਨੇ ਦੇ ਸਤਰ ਅੰਦਰ ਮੋਈਆਂ
 ਰਾਣੀਆਂ ਮਾਰਕਟਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸਿੰਧਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਜੇਹੀ ਨਾ ਕਿਸੇ
 ਕੀਤੀ ਤੇ ਗਾਂਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਦੇ ਮਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਮੋਏ
 ਨੀ ਬੀਰ ਹੋਕੇ ਜਾਨਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪਿਆਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ੨੯ ॥
 ਪਿੱਛੇ ਆਕੇ ਸਭ ਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਹੋਯਾ ਸੋਚੀਂ ਪਏ ਨੀ ਸਭ ਸਰਦਾਰ
 ਮੀਆਂ ॥ ਅੰਗੇ ਰਾਜ ਆਇਆ ਹੱਥ ਬੁਰਫਿਆਂ ਦੇ ਪਈ ਖੜਕ ਦੀ
 ਨਿੱਤ ਤੁਲਵਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਗੱਦੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜੇਹੜੇ ਮਾਰ ਲੈਂਦੇ
 ਹੋਰ ਕਹੋ ਕਿਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਹਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਧੁਰੇ

੨੭ ੨੮ ੨੯

[੮]

ਤਲਵਾਰਵਗਦੀ ਖਾਲੀਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਕੋਈ ਵਾਰਮੀਆਂ ॥੩੦॥
 ॥ ਮਹਾਂਬਲੀਸਰਦਾਰਸੀ ਪੰਥਵਿਚੋਂ ਡਿੱਠੀਬਣੀ ਕੁਚੱਲਣੀ
 ਚਾਲਮੀਆਂ॥ਦਿਲਆਪਨੇਬੈਠਵਿਚਾਰਕਰਦਾ ਏਥੇ ਕਈਆਂ
 ਦੇ ਹੋਨਗੇ ਕਾਲਮੀਆਂ॥ਲਹਿਣਾਂਸਿੰਘਸਰਦਾਰ ਮਜੀਠੀਆ
 ਸੀ ਵੱਡਾ ਅਕਲਦਾ ਕੋਟ ਕਮਾਲਮੀਆਂ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਤੁਰ
 ਗਿਆ ਤੀਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸੱਭੋ ਛੱਡਕੇ ਦੰਗ ਦਵਾਲ ਮੀਆਂ ॥੩੧॥
 ਦਲੀਪਸਿੰਘਗੱਦੀਉਤੇਰਹੇਬੈਠਾ ਹੀਰਾਸਿੰਘਜੋਰਾਜਕਮਾਂਵ-
 ਦਾਈ॥ਜੱਲ੍ਹਾਓਸਦਾਖਾਸਵਜ਼ੀਰ ਹੈਸੀਖਾਤਰਤਲੇ ਨਾ ਕਿਸੇ
 ਨੂੰ ਲਿਆਂਵਦਾਈ॥ਅੰਦਰਬਾਹਰਸਰਕਾਰਨੂੰਪਿਆਘੂਰੇ ਕਹੇ
 ਕੁਝਤੇਕੁਝ ਕਮਾਂਵਦਾਈ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇਂਦਾ
 ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਸਕਰਾਂਵਦਾਈ ॥੩੨॥ ਸਿੰਘਾਂਲਿਖਿਆ
 ਖਤ ਸੁਚੇਤਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਕਰਨਹਾਰਾਜੱਲ੍ਹਾ ਠੀਕ ਸਾਂਈ ॥
 ਜਲਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਜ਼ੀਰ ਬਨਾ ਲਈਏ ਤੈਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਪਿਆ
 ਉਡੀਕਦਾਈ॥ ਅਕਸਰ ਰਾਜਪਿਆਰਨੀ ਰਾਜਿਆਂਨੂੰਹੀਰਾ
 ਸਿੰਘਤਾਂਪੁੱਤ੍ਰ ਸ਼ਰੀਕਦਾਈ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਜੱਲ੍ਹੇਦਾ ਨੱਕਵੱਢੇ
 ਭੱਜ ਜਾਏਗਾਮਾਰਿਆ ਲੀਕਦਾਈ॥੩੩॥ ਜਿਸਵੇਲੜੇਰਾਜੇ
 ਨੇ ਖਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਮੇਵਿੱਚਨਾ ਮੂਲਸਮਾਂਵਦਾਈ॥ਵਗਾਤੱਗ
 ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਅਸਾਂ ਜਾਣਾ ਡੇਰੇ ਕਾਠੀਆਂ ਚਾ ਪਵਾਉਂਦਾਈ॥
 ਮੰਜੀ ਕਾਕੜੀਂ ਫੌਜ ਉਤਾਰਕੇ ਜੀ ਬਾਈ ਆਦਮੀ ਨਾਲਲੈ
 ਆਂਵਦਾਈ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਆਨਲਾਹੌਰਪਹੁੰਚਾ ਮੀਆਂਮੀਰ
 ਡੇਰਾ ਵਿੱਚ ਲਾਂਵਦਾਈ ॥੩੪॥ ਹੀਰਾਸਿੰਘਨੂੰਰਾਜੇਦੀਖਬਰ
 ਦੀ ਕਰਤ ਪਲਟਨਾਂ ਸੱਭਲਪੇਟੀਆਂਨੀ॥ ਸਿੰਘਾਂਆਖਿਆ

ਰਾਜਾਜੀਜਾਓ ਮੁੜਕੇਫੌਜਾਂਰਹਿੰਦੀਆਂਨਹੀਂਸਮੋਟੀਆਂਨੀ॥
 ਸਿੱਖੋਜੀਂਵਦਾ ਜਾਨਮਹਾਲ ਜੰਮੂੰ ਤਾਂਨੇਦੇਨ ਰਜਪੂਤਾਂਦੀਆਂ
 ਬੇਦੀਆਂਨੀ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਆਯਾ ਵਜ਼ੀਰੀਲੈਕੇ ਆਖਣਸਭ
 ਪਹਾੜਡੁਮੇਟੀਆਂਨੀ॥੩੫॥ਤੋਪਾਂਜੋੜਕੇਪਲਟਨਾਂਨਾਲਲੈਕੇ
 ਸੀਖਾਂ ਚੋਸਕੇਤੇ ਹੀਰਾਸਿੰਘਚੜ੍ਹਦਾ॥ ਜਦੋਂਫੌਜ ਨੇ ਘੱਤਿਆ
 ਆਨਘੇਰਾ ਖੰਡਾ ਸਾਰਦਾ ਖਿੱਚਕੇਹੱਥਫੜਦਾ॥ਭੀਮਸਿੰਘ ਤੇ
 ਕੇਸੀਸਿੰਘ ਲਾਵੇਂ ਲੈਕੇਦੋਹਾਂਨੂੰ ਕਟਕਦੇਵਿੱਚ ਵੜਦਾ॥ਸ਼ਾਹ
 ਮੁਹੰਮਦਾਟਿੱਕੇਦੀਲਾਜਰੱਖੀਂਮੱਥੇਸਾਮੁਣੇਹੋਇਕੇਖੂਬ ਮਰਦਾ
 ॥ ੩੬ ॥ ਸਿੰਘ ਜੱਲੇ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਜੋ ਤੰਗ ਆਏ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ
 ਕਚੀਚੀਆਂਖਾਂਵਦੇਨੀ॥ਅੱਗੇਸੱਤਤੇ ਅੱਠਸੀ ਤਲਬ ਪਹਿਲੇ
 ਬਾਰਾਂਜ਼ੋਰਦੇਨਾਲਕਰਾਂਵਦੇਨੀ॥ਕਈ ਆਖਦੇ ਦੇਹੋ ਇਨਾਮ
 ਸਾਨੂੰਲੈਕੇਬੁਧਕੀਆਂਚਾਗਲਪਾਂਵਦੇਨੀ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਟਿੱਕੇ
 ਦੀਲਾਜਰੱਖੀਂਪੰਜਕੌਂਸਲੀਚਾਬਨਾਂਵਦੇਨੀ॥੩੭॥ਹੋਯਾਹੁਕਮ
 ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਮਹਾਵਤਾਂਨੂੰਹੋਦੇਸੋਨੇਦੇਚਾਇਕਸਾਂਵਦੇਨੀ॥ਤਰਫ਼
 ਜੰਮੂੰਦੀ ਮੂੰਹ ਮਰੋੜ ਚਲੇਸਾਨੂੰਆਇਕੇਸਿੰਘਮਨਾਂਵਦੇਨੀ ॥
 ਘੇਰੇਅਜਲਦੇਅਕਲਨਾਮੂਲਆਈ ਬੁਰਾਆਪਨਾਆਪਕਰਾਂ-
 ਵਦੇਨੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਸਿੰਘਲੈ ਮਿਲੇ ਤੋਪਾਂ ਅਗੋਂਗੋਲਿਆਂ
 ਨਾਲ ਉਡਾਂਵਦੇਨੀ॥੩੮॥ਹੀਰਾਸਿੰਘਤੇ ਜੱਲੇਨੂੰ ਮਾਰਕੇ ਜੀ
 ਜਵਾਹਰਸਿੰਘਵਜ਼ੀਰਬਨਾਂਵਦੇਨੀ॥ਤਰਫ਼ਜੰਮੂੰ ਪਹਾੜਦੀਹੋ
 ਦੁਰੇਰਾਹੀਂਸ਼ੋਰਖਰੂਦਮਚਾਂਵਦੇਨੀ॥ਓਦੋਂਰਾਜਾਗੁਲਾਬਸਿੰਘ
 ਬੰਨ੍ਹਾਂਦਾ ਕੈਂਠੇ ਫੈਰਲੈਕੇ ਗਲੀਂਪਾਂਵਦੇਨੀ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ
 ਅਸਾਂਹੁਣਕੜੇਟੈ ਲੇਜਵਾਹਰਸਿੰਘਨੂੰਆਖਸੁਨਾਂਵਦੇਨੀ॥੫੯॥

ਕਿਹਾ ਬੁਰਛਿਆਂ ਆਨ ਅੰਧੇਰ ਪਾਇਆ ਜੇਹੜਾ ਬਹੇ ਗੱਦੀ
 ਓਨੂੰ ਮਾਰ ਲੈਂਦੇ ॥ ਕੜੇਕੰਠੇ ਇਨਾਮ ਰੁਪਏ ਬਾਰਾਂਕਦੇ ਪੰਜ
 ਤੇਸਤ ਨਾ ਚਾਰ ਲੈਂਦੇ ॥ ਕਈ ਤੁਰੇਨੀ ਕਿਲੇਦੀ ਲੁੱਟਕਰਕੇ
 ਕਈ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੁੱਟ ਬਜ਼ਾਰ ਲੈਂਦੇ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਚੜ੍ਹੇ
 ਮਝੇਲ ਭਈਏ ਪੈਸਾਤਲਬਦਾ ਨਾਲ ਪੈਜ਼ਾਰ ਲੈਂਦੇ ॥੪੦॥
 ਪਿੱਠੇ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਡ ਵਿਚਲੀ ਪਈ ਨਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਮਾਰੋ ਮਾਰ
 ਮੀਆਂ ॥ ਸਿੰਘਾਂ ਮਾਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਕੀਤਾ ਸਭੋ ਕਤਲ ਹੋਏ
 ਵਾਰੋ ਵਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਸਿਰਫੌਜ ਦੇ ਰਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ ਕੁੰਡਾ ਹੋਏ
 ਸੁਤਰ ਜਯੋਂ ਬਾਝ ਮੁਹਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਫਿਰ ਨ ਸਰਦਾਰ
 ਲੁਕਦੇ ਭੂਤ ਮੰਡਲੀ ਹੋਈ ਤਿਆਰ ਮੀਆਂ ॥ ੪੧ ॥ ਜਵਾਹਰ
 ਸਿੰਘ ਦੇ ਉੱਤੇ ਨੀ ਚੜ੍ਹੇ ਸਾਰੇ ਮੱਥਾ ਖੂਨੀਆਂ ਵਾਂਗਰ ਵੱਟਿ ਓਨੇ ॥
 ਡਰਦਾ ਭਾਣ ਜੇ ਨੂੰ ਲੈਕੇ ਮਿਲਣ ਆਯਾ ਅੱਗੋਂ ਨਾਲ ਸੰਗੀਨਾਂ ਦੇ
 ਫੱਟਿ ਓਨੇ ॥ ਸੀਖਾਂ ਨਾਲ ਉੜ੍ਹੇ ਬਕੇ ਫੀਲ ਉਤੇ ਕੱਢ ਹੋ ਦਿਓਂ ਜਿਮੀ
 ਤੇ ਸੱਟਿ ਓਨੇ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਵਾਸਤੇ ਪਾਇ ਰਹਜਾ ਸਿਰ ਨਾਲ
 ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਕੱਟਿ ਓਨੇ ॥ ੪੨ ॥ ਮਾਈ ਕੈਦ ਕਨਾਤ ਦੇ ਵਿੱਚ
 ਕੀਤੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਰੋਇਕੇ ਪਈ ਸੁਨਾਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਤੇਰਾ ਕੰਨ
 ਹਿਮਾਇਤੀ ਸੁਨਨ ਵਾਲਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾਇ ਕੇ ਵੈਨ ਦਿਖਾ ਵਨੀ ਹੈਂ ॥
 ਕੇਹੜੇ ਪਾਤ ਸ਼ਾਹਦਾ ਬੇਦਾ ਮੋਇਆ ਸਾਥੋਂ ਜੇਹੜੇ ਡੂੰਘੜੇ ਵੈਲ
 ਡੂੰਘਾ ਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਦੇਹ ਇਨਾਮ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਜੋਰ ਤੇ
 ਰਾਜਕਮਾ ਵਨੀ ਹੈਂ ॥ ੪੩ ॥ ਪਈ ਬੂਰਦੀ ਹੈ ਰਾਨੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰਾਂ
 ਕਿੱਥੋਂ ਕੱਢਾਂ ਮੈਂ ਕਲਗੀਆਂ ਨਿੱਤ ਤੋੜੇ ॥ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ
 ਕਹਿਆ ਵੀਰ ਮੇਰਾ ਜਿਸ ਦੀ ਤਾਬਿਆਲ ਖਹ ਜ਼ਾਰ ਘੋੜੇ ॥ ਕਿੱਥੋਂ

ਕੱਢਾਂਮੈਂ ਦੇਸ ਫ਼ਰਗੀਆਂਦਾ ਕੋਈ ਮਿਲੇ ਜੋ ਏਨਾਂਦਾ ਗਰਬ
 ਤੋੜੇ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਓਸਥੋਂ ਜਾਨ ਵਾਰਾਂ ਜੁਵਾਹਰਸਿੰਘ ਦਾ
 ਵੈਰ ਜੋ ਕੋਈ ਮੋੜੇ ॥੪੪॥ ਮੈਨੂੰ ਆਨ ਚੁਫੇਰਿਓਂਘੂਰਦੇਨੀ
 ਲੈਂਦੇਮੁਫ਼ਤਇਨਾਮਰੁਪਏਬਾਰਾਂ ॥ਜੱਟੀਹੋਵਾਂਤਾਂਕਰਾਂਪੰਜਾਬ
 ਰੰਡੀ ਸਾਰੇ ਦੇਸਦੇਵਿੱਚ ਚਾਤੁਰਨ ਵਾਰਾਂ ॥ਛੱਡਾਂਨਹੀਂਲਾਹੌਰ
 ਦੇ ਵੜਨ ਜੋਗੇ ਸਣੇ ਵੱਡਿਆਂ ਅਫਸਰਾਂ ਜਮਾਦਾਰਾਂ ॥ ਪਏ
 ਰੁਲਣਗੇ ਵਿੱਚ ਪਰਦੇਸ ਮੁਰਦੇ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਮਾਰਨੀਏਸ
 ਮਾਰਾਂ॥੪੫॥ਜਿਨਾਂਮਾਰਿਆਕੋਹਿਕੇਵੀਰਮੇਰਾਮੈਂ ਤਾਕਰਾਂਗੀ
 ਓਨਾਂ ਦੀਆਂਜੰਡੀਆਂਨੀ॥ਧੰਮਾਂ ਜਾਨ ਵਲਾਇਤੀਂਪੇਸ਼ਜਾਨਾਂ
 ਪਾਵਾਂ ਬੱਕਰੇ ਵਾਂਗ ਚਾ ਵੰਡੀਆਂ ਨੀ॥ਚੂੜੇ ਲਹਿਣਗੇ ਬਹੁਤ
 ਸੁਹਾਗਣਾਂਦੇਨੱਥਚੋਂਕਤੇਵਾਲੀਆਂਡੰਡੀਆਂਨੀ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ
 ਪੈਣਗੇਵੈਲਭੁੰਘੇ ਜਦੋਂ ਬਹਿਣਪੰਜਾਬਣਾਂਰੰਡੀਆਂਨੀ॥੪੬॥
 ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਖੀ ਫ਼ਰੰਗੀ ਨੂੰ ਕੁੰਜ ਗੋਸ਼ੇ ਪਹਿਲੇ ਆਪਣਾ ਮੁੱਖ
 ਅਨੰਦਵਾਰੀ ॥ ਤੇਰੀ ਵੱਲਮੈਂ ਫੌਜਨੂੰ ਭੇਜਨੀਆਂ ਖੱਟੇ ਕਰੀਂ
 ਤੂੰਏਨ੍ਹਾਂਦੇਦੰਦਵਾਰੀ॥ਜੇਹੜਾਜ਼ੋਰਤੂੰਆਪਣਾਸਭਲਾਵੀਂਪਿੱਛੇ
 ਖਰਚਮੈਂਕਰਾਂਗੀ ਬੰਦਵਾਰੀ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਫੇਰ ਨਾ ਆਉਨ
 ਮੁੜਕੇ ਮੈਨੂੰ ਏਤਨੀਬਾਤ ਪਸੰਦ ਵਾਰੀ ॥੭੪॥ ਪਹਿਲੇਪਾਰ
 ਦਾਮੁਲਖਤੂੰਮੱਲ ਸਾਡਾ ਆਪੇ ਖਾ ਗੁੱਸਾ ਤੈਥੀਂਆਵਨੀਗੇ॥
 ਸੋਈਲੜਨਗੇ ਹੋਣ ਬੇਖਬਰ ਜੇਹੜੇਮੱਥਾਕਦੀਸਰਦਾਰਨਾ
 ਡਾਹੁਨੀਗੇ ॥ ਏਸੇ ਵਾਸਤੇ ਫੌਜ ਮੈਂ ਪਾ ਛੱਡੀ ਕਈ ਭਾਂਜ
 ਅਚਾਨਕ ਪਾਵਣੀਗੇ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਲਾਟ ਜੀ ਕਟਕ
 ਤੇਰੇ ਮੇਰੇਗਲੋਂ ਤਗਾਦੜਾ ਲਾਹੁਣੀਗੇ॥੪੮॥ਨੰਦਨਕੰਪਨੀ

ਸਾਹਿਬ ਕਿਤਾਬ ਡਿੱਠੀ ਇਨਾਂ ਲਾਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਲ ਲੜੇਗਾ ਜੀ॥
 ਜੱਜ ਲਾਟ ਨੇ ਚੁਕਿਆ ਆਨ ਬੀੜਾ ਅਬੀ ਸਿੱਖ ਸਿਉਂ ਜਾਇ ਕੇ
 ਲੜੇਗਾ ਜੀ॥ ਘੰਟੇ ਤੀਨ ਮੈਂ ਜਾ ਲਾਹੌਰ ਮਾਰੂੰ ਇਸ ਬਾਤ
 ਮੈਂ ਫਰਕ ਨਾ ਪੜੇਗਾ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਫੱਗਣੇ ਤੇ ਰੁਵੀਂ ਨੂੰ
 ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਹਿਰ ਲਹੌਰ ਵਿਚ ਵੜੇਗਾ ਜੀ॥ ੪੯॥ ਵੱਜੀ ਤੁਰਮ
 ਤੰਬੂਰ ਕਰਨੈਲ ਸੁਤਰੀ ਤੰਬੂ ਬੈਰਕਾਂ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮੀਆਂ॥
 ਕੋਤਲ ਬੱਘੀਆਂ ਪਾਲਕੀ ਤੋ ਪਖਾਨੇ ਦੂਰ ਬੀਨ ਚੰਗੀ ਸਾਇਬਾਨ
 ਮੀਆਂ॥ ਚੜ੍ਹਿਆ ਨੰਦਨੋਂ ਲਾਟ ਉਠਾਇ ਬੀੜਾ ਡੇਰਾ ਪਾਂਵਦਾ
 ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਗੋਰਿਆਂ ਛੇੜ ਛੇੜੀ ਮੁਲਖ
 ਪਾਰਦਾ ਮੱਲਿਆ ਆਨ ਮੀਆਂ॥ ੫੦॥ ਫਰਾਂਸੀਸਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ
 ਹੁਕਮ ਹੋਯਾ ਤੁਸੀਂ ਜਾਓ ਖਾਂ ਤਰਫ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਜੀ॥ ਉਨਾਂ ਰੱਬ
 ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾਇਆਈ ਮਾਈ ਫੜੀਂ ਨਾ ਕੁਝ ਤਕਸੀਰ ਨੂੰ ਜੀ॥
 ਪਾਰੋਂ ਮੁਲਕ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਮਲਲਿਆ ਅਸੀਂ ਮਾਰਾਂ ਗੋਓ ਸਦੇ ਪੀਰ
 ਨੂੰ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਲੜਾਂਗੇ ਹੋਰ ਪਰਿਓਂ ਅਸਾਂ ਡੱਕਣਾਂ ਓਸ
 ਵਹੀਰ ਨੂੰ ਜੀ॥ ੫੧॥ ਮਾਈ ਆਖਿਆ ਸੱਭ ਚੜ੍ਹ ਜਾਨ ਫੌਜਾਂ ਹੇ
 ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਰਹਿਨ ਨਾ ਸੱਖਣੇ ਜੀ॥ ਮੁਸਲਮਾਨੀਆਂ ਪੜਤਲਾਂ ਰਹਿ
 ਨਏ ਥੇ ਘੋੜ ਚੜ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਪਾਸ ਰੱਖਣੇ ਜੀ॥ ਕਲਗੀ ਵਾਲੜੇ ਮੋਹਰੇ
 ਹੋਨ ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਗਰੀਬ ਨਾ ਧੱਕਣੇ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਜਿਨਾਂ
 ਦੀ ਤਲਬ ਤੇਰਾਂ ਮਜ਼ੇ ਤਿਨਾਂ ਲੜਾਈ ਦੇ ਚੱਖਣੇ ਜੀ॥ ੫੨॥
 ਸਾਰੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਕਹਿਨ ਲੱਗੀ ਮੈਥੋਂ ਗਏ ਖਜਾਨੇ ਨਿਖੁਟ ਵਾਰੀ
 ॥ ਜਮਨਾ ਤੀਕਰ ਪਿਆ ਹੈ ਦੇ ਸਮੁੰਦਾ ਖਾਓ ਦੇ ਸ ਫ਼ਰੰਗੀ ਦਾ
 ਲੁੱਟ ਵਾਰੀ॥ ਮਾਰੋ ਸ਼ਹਿਰ ਫਿਰੋ ਜ ਪੁਰਲੁਦਿਹਾਣਾ ਸੁੱਟੋ ਫਾਵਨੀ

[੧੩]

ਓਸਦੀ ਪੁੱਟਵਾਰੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਲਵੋਇਨਾਮਮੈਥੋਂਕੜੇਕੈਂਠੇ
ਮੈਂਦੇਵਾਂਗੀ ਸੁੱਟਵਾਰੀ ॥ ੫੩ ॥ ਸਿੰਘਾਂ ਆਖਿਆ ਲੜਾਂਗੇਹੋ
ਦੋਵੇਂ ਸਾਨੂੰਖਬਰਘੱਲੀਂਦਿਨੇਰਾਤਮਾਈ॥ ਤੇਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿਚ
ਨਾ ਫਰਕ ਕਰਸਾਂ ਭਾਵੇਂਖੂਹਘੱਤੀਂਭਾਵੇਂਖਾਤਮਾਈ ॥ ਸਿੰਘਾਂ
ਬੋਲੀਓਂਮੂਲਨਾ ਸਹੀਕੀਤਾਕੇਕੁਛ ਕਰਨ ਲਗੀ ਸਾਡਾਘਾਤ
ਮਾਈ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਅਜੇ ਨਾਜਾਣਿਓਂ ਨੇ ਖਾਲੀਪਈਨਾਂ
ਚੋਪੜੀਪ੍ਰਾਤਮਾਈ॥ ੫੪ ॥ ਦਿੱਤੀ ਮਾਈ ਨੇ ਜਦੋਂ ਦਿਲਬਰੀ
ਭਾਰੀ ਸਿੰਘਬੈਠੇਨੀਹੋਇ ਸੁਚੇਤ ਮੀਆਂ ॥ ਸਚੇਸਾਹਿਬਦੇਹੱਥ
ਨੀ ਸੱਭ ਗੱਲਾਂ ਕਿਸੇ ਹਾਰਦੇਵੇ ਕਿਸੇ ਜੇਤ ਮੀਆਂ॥ ਇਕ ਲੱਖ
ਬੇਟਾ ਸਵਾਲੱਖ ਪੋਤਾ ਰਾਵਣਮਾਰਿਆ ਘਰ ਦੇ ਭੇਤ ਮੀਆਂ॥
ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਜਾਨਦਾਜੱਗਸਾਰਾਕੇਈਸੂਰਮੇਂਆਉਂਨਗੇਖੇਤ
ਮੀਆਂ॥ ੫੫॥ ਸਿੰਘਾਂਸਾਰਿਆਂਬੈਠ ਗੁਰਮਤਾਕੀਤਾਬਲੋਜਾਇ
ਫਰੰਗੀ ਨੂੰ ਮਾਰੀਏਜੀ ॥ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਜੇ ਸਾਹਮਣੇਹੋਇਸਾਡੇ
ਇੱਕ ਘੜੀ ਵਿਚ ਮਾਰ ਉਤਾਰੀਏਜੀ॥ ਭਾਈ ਵੀਰਸਿੰਘਜੇਹੇ
ਅਸਾਂ ਨਹੀਂਛੱਡੇਅਸੀਂ ਕਦੀਨਾਓਸਥੋਂਹਾਰੀਏਜੀ॥ ਸ਼ਾਹਮੁ-
ਹੰਮਦਾ ਮਾਰਕੇ ਲੁੱਦੇਹਾਣਛੋਜਾਂਦਿੱਲੀਦੇ ਵਿੱਚਉਤਾਰੀਏਜੀ
॥ ੫੬॥ ਜਬਤਕਰਾਂਗੇ ਮਾਲ ਫਰੰਗੀਆਂਦੇਓਥੋਂ ਲਿਆਵਾਂਗੇ
ਦੌਲਤਾਂ ਬੋਰੀਆਂਨੀ॥ ਪਿੱਛੋਂਵੜਾਂਗੇਓਹਨਾਂਦੇਸਤਰਖਾਨੇਬੰਨ੍ਹ
ਲਿਆਵਾਂਗੇਓਹਨਾਂਦੀਆਂਗੋਰੀਆਂਨੀ॥ ਕਾਬਲ ਵਿੱਚਪਠਾਣ
ਜਿਉਂ ਅਲੀ ਅਕਬਰਮਾਰ ਵੱਢਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਪੋਰੀਆਂਨੀ॥
ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਲਵਾਂਗੇਫੇਰਕੰਠੇਤਿੱਲੇਦਾਰਜੋਰੇਸਮੀ ਡੋਰੀਆਂ
ਨੀ॥ ੫੭ ॥ ਝੰਡੇ ਨਿੱਕਲੇ ਕੂਚਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਯਾ ਚੜ੍ਹੇ ਸੂਰਮੇਂ

ਸਿੰਘ ਦਲੇਰ ਮੀਆਂ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਪੁਤ੍ਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਛੈਲ ਬਾਂਕੇ (ਜੈਂ
 ਬੇਲਿਓਂ ਨਿਕਲ ਦੇ ਸ਼ੇਰ ਮੀਆਂ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਸੱਭ ਮਝੈਲ ਦੁਆਬੀ ਏ ਜੰ
 ਜਿਨਾਂ ਕਿਲੇ ਨਿਵਾਏ ਹੈਂ ਢੇਰ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਚੜ੍ਹੇ ਜਮੂਟ
 ਖਾਨੇ (ਹੋਯਾ ਹੁਕਮ ਨਾ ਲਾਂਵ ਦੇ ਦੇਰ ਮੀਆਂ॥ ੫੮ ॥ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ
 ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਜੱਲੇ ਵਾਲੀ ਏ ਬਨ ਤਬ ਨਾਂ ਵ ਦੇ ਨੀ॥ ਆਏ
 ਹੋਰ ਪਹਾੜ ਦੇ ਸੱਭ ਰਾਜੇ (ਜੇੜ੍ਹੇ ਤੇ ਗ ਦੇ ਧਨੀ ਕ ਹਾਂ ਵ ਦੇ ਨੀ॥ ਆਏ
 ਸੱਭ ਮਝੈਲ ਦੁਆਬੀ ਏ ਜੀ ਸਿੰਘਾਂ ਵਾਲੀ ਏ ਕਾਠੀ ਆਂ ਪਾਂ ਵ ਦੇ ਨੀ॥
 ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਚੜ੍ਹੀ ਅਕਾਲ ਰਜਮਟ (ਖੰਡੇ ਸਾਰ ਦੇ ਸਿਕਲ
 ਕਰਾਂ ਵ ਦੇ ਨੀ॥ ੫੯ ॥ ਮਜ਼ਹਰ ਅਲੀ ਤੇ ਮਾਖੇ ਖਾਂ ਕੂਚ ਕੀਤਾ (ਤੋ ਪਾਂ
 ਸ਼ਹਿਰ ਥੀਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਾਲੀ ਆਂ ਨੀ॥ ਬੇੜਾ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੁਲਤਾਨ
 ਮਹਮੂਦ ਵਾਲਾ (ਤੋ ਪਾਂ ਹੋਰ ਅਮਾਮ ਸ਼ਾਹ ਵਾਲੀ ਆਂ ਨੀ॥ ਇਲਾਹੀ
 ਬਖਸ਼ ਪਟੋਲੀ ਨਿਮਾਂ ਜਕੇ ਜਾਂ ਧੂ ਪ ਦੇ ਇਕੇ ਤਖਤ ਬਹਾਲੀ ਆਂ ਨੀ॥
 ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਐਸੀ ਆਂ ਲੈ ਸਹੋਈ ਆਂ (ਬਜਲੀ ਵਾਂ ਗਜ਼ਿਉਂ
 ਦੇ ਨ ਦਿਖਾਲੀ ਆਂ ਨੀ॥ ੬੦ ॥ ਸੁਨਕੇ ਖਬਰ ਫਰੰਗੀ ਦੀ
 ਚੜ੍ਹੇ ਸੱਭੇ ਫੌਜਾਂ (ਬੇ ਮੁਹਾਰੀ ਆਂ ਹੋਏ ਤੁਰੀ ਆਂ॥ ਅੱਗੇ ਵਾਰ
 ਕੁ ਵਾਰ ਨਾ ਕਿਸੇ ਡਿੱਠਾ (ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਲਗ ਟੁਰੀ ਆਂ॥
 ਅੱਗੇ ਤੋ ਪਾਂ ਦੇ ਧਨੀ ਭੀ ਹੈ ਨ ਗੋਰੇ (ਵੰਗਾਂ ਪਹਿਨ ਖਲੋਤੀ ਆਂ
 ਨਹੀਂ ਕੁੜੀ ਆਂ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਵਰਜ ਦੇ ਜਾਂ ਦਿਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜਾਂ
 ਹੋ ਮੋਹਾਨੀ ਆਂ ਕਦੋਂ ਮੁੜੀ ਆਂ॥ ੬੧ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਥੀਂ
 ਮਾਰ ਧਉਂ ਸੇ ਸੱਭੇ ਗਰਭ ਹੰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਤੁਰ ਦੇ॥ ਉਰੇ ਦੋਹਾਂ
 ਦਰਿਆ ਵਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਅਟਕੇ ਪੱਤ ਨ ਲੰਘੇ ਨੀ ਜਾ ਫੀਰੋ ਜ ਪੁਰ
 ਦੇ ॥ ਅੱਗੇ ਛੇੜਿਆ ਨਹੀਂ ਫਰੰਗੀ ਆਂ ਨੇ ਦੁਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ

[੧੫]

ਰੁਲਨਗੇ ਬਹੁਤ ਮੁਰਦੇ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਭੱਜਨਾਂਰਣੋਂ ਭਾਰੀ
ਜੁੱਦੇ ਸੂਰਮੇਂ ਆਖ ਤੂੰ ਕਦੋਂ ਮੁੜਦੇ ॥ ੬੨ ॥ ਲੱਗੀ ਧਮਕ
ਸਾਰੇਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਅੰਦਰ ਦਿੱਲੀ ਆਗਰੇਹਾਂ ਸੀਹ ਸਾਰ ਮੀਆਂ ॥
ਬੀਕਾਨੇਰ ਲਖਨੌਰ ਭਟਨੇਰ ਜੈਪੁਰ ਪਈਆਂ ਭਾਜੜਾਂ ਜਮਨਾਂ
ਤੋਂ ਪਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਚੱਲੀ ਸੱਭ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਲਾਂ
ਦਾ ਅੰਤ ਸੁਮਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਕਿਸੇ ਨ ਅਟਕ ਲਾਈਂ
ਸਿੰਘ ਲੈਨਗੇ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਮੀਆਂ ॥ ੬੩ ॥ ਅਰਜ਼ੀ ਲਿਖੀ
ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਤੁਸੀਕਾ ਸਨੂੰ ਜੰਗ ਮਚਾਂ ਵਦੇ ਹੋ ॥ ਮਹਾਰਾਜ
ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਨੇ ਮਸਾਡਾ ਤੁਸੀਂ ਸੁੱਤੀਆਂ ਕਲਾਂ ਜਗਾਂ ਵਦੇ ਹੋ ॥
ਕਈ ਲਾਖ ਰੁਪਈਆ ਲੈ ਜਾਹੋ ਸਾਥੋਂ ਦਿਆਂ ਹੋਰ ਜੋਤੁਸੀ
ਫ੍ਰਮਾਂ ਵਦੇ ਹੋ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਅਸਾਂ ਨਾ ਮੂਲ ਲੜਨਾਂ ਤੁਸੀਏ ਤਨਾ
ਜ਼ੋਰ ਕਿਉਂ ਲਾਂ ਵਦੇ ਹੋ ॥ ੬੪ ॥ ਸਿੰਘਾਂ ਲਿਖਿਆ ਖਤ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ
ਨੂੰ ਤੈਨੂੰ ਮਾਰਾਂਗੇ ਅਸੀਵੰਗਾ ਰਕੇ ਜੀ ॥ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੁਪਯਾਂ ਦੀ
ਲੋੜ ਕਾਈ ਭਾਵੇਂ ਦੇ ਤੂੰ ਢੇਰ ਉਸਾਰ ਕੇ ਜੀ ॥ ਓਹ ਪੰਥ ਤੇਰੇ
ਉਤੇ ਆਨ ਚੜ੍ਹਿਆ ਜੇੜਾ ਆਯਾ ਸੀ ਜੰਮੂੰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਜੀ ॥ ਸ਼ਾਹ
ਮੁਹੰਮਦਾ ਸਾਮੁਨੇ ਡਾਹ ਤੋ ਪਾਂ ਸੂਰੇ ਕੱਢ ਮੈਦਾ ਨ ਨਿਤਾਰ ਕੇ ਜੀ ੬੫
॥ ਪੈਂਚ ਲਿਖਦੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪੜਤਲਾਂ ਦੇ ਸਾਡੀ ਅੱਜ ਹੈ ਵਡੀ
ਚਲੰਤ ਮੀਆਂ ॥ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਡਾਹ ਤੋ ਪਾਂ ਨਹੀਂ
ਛੱਡਿਆ ਸਾਧ ਤੇ ਸੰਤ ਮੀਆਂ ॥ ਅਸਾਂ ਮਾਰੇ ਚੌਫੇ ਰੇਦੇ ਕਿਲੇ ਭਾਰੇ
ਅਸਾਂ ਮਾਰਿਆ ਕੁਲੂ ਭਟੰਤ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਗੱਲ ਤਾਂ
ਸੋਈ ਹੋਣੀ ਜੇਹੜੀ ਕਰੇਗਾ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਮੀਆਂ ॥ ੬੬ ॥
ਦੂਰਬੀਨ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਨੇ ਹਥ ਲੈਕੇ ਕੀਡਾ ਫੌਜ ਦਾ ਸੱਭ ਸੁਮਾਰ

ਮੀਆਂ ॥ ਜਿਨੀਂ ਥਾਈਂ ਸੀ ਜਮਾ ਜਮੂਰ ਖਾਨੇਕੀਤੇਸਾਹਬ
ਮਾਲੂਮ ਹਜ਼ਾਰ ਮੀਆਂ॥ਦਾਰੂਵੰਡਿਆਸੂਰਿਆਂਜੰਗੀਆਂਨੂੰਦੋ
ਦੋਬੋਤਲਾਂਕੈਫਖੁਮਾਰ ਮੀਆਂ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਪੀਸ਼ਰਾਬਗੋਰੇ
ਹੋਏ ਜੰਗ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਤਿਆਰ ਮੀਆਂ॥੬੭॥ ਇਕਪਿੰਡ ਦਾ
ਨਾਮਜੋਮੁਦਕੀਸੀਓਬੇਭਰੀਸੀਪਾਨੀਦੀਖੱਡਮੀਆਂ॥ਘੋੜਚੜ੍ਹੇ
ਅਕਾਲੀਏਨਵੇਂਸਾਰੇ ਝੰਡੇ ਦਿੱਤੇਨੀ ਜਾਇਕੇ ਗੱਡ ਮੀਆਂ॥
ਤੋਪਾਂ ਚੱਲੀਆਂ ਕਟਕ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂਦੇ ਗੋਲੇ ਤੋੜ ਦੇ ਮਾਸ ਤੇ
ਹੱਡਮੀਆਂ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਪਿਛਾਂਨੂੰਉੱਠਨੱਠੇਤੋਪਾਂਸੱਭ ਆਏ
ਓਥੇ ਛੱਡ ਮੀਆਂ॥੬੮॥ ਡੇਰੇ ਆਨਕੇਬੈਠ ਸਲਾਹ ਕਰਦੇ
ਐਤਵਾਰਅਸੀਂਖੰਡਾਫੜਾਂਗੇਜੀ॥ਤੇਜਾਸਿੰਘਦੀ ਵਡੀਉਡੀਕ
ਸਾਨੂੰ ਉਸਦੇ ਆਏ ਬਗ਼ੈਰਨਾ ਲੜਾਂਗੇਜੀ ॥ ਸਰਫਾ ਜਾਨਦਾ
ਨਹੀਂਜੇਤਦੋਂ ਕਰਨਾ ਜਦੋਂ ਵਿੱਚਮੈਦਾਨਦੇਵੜਾਂਗੇਜੀ॥ਸ਼ਾਹ
ਮੁਹੰਮਦਾ ਇੱਕਦੂੰਇੱਕਹੋਵੇ ਡੇਰੇਚੱਲਫ਼ਰੰਗੀਦੇਵੜਾਂਗੇਜੀ ॥
੬੯॥ਤੇਜਾਸਿੰਘ ਭੀ ਲਸ਼ਕਰੀਆਨ ਵੜਿਆਹੁੱਦੇਦਾਰਸੱਭੇ
ਓਥੇਆਂਵਦੇਨੀ॥ਕਰੋਹੁਕਮਤੇ ਤੇਗ ਉਠਾਈਏਜੀ ਪਏਸਿੰਘ
ਕਚੀਚੀਆਂਖਾਂਵਦੇਨੀ॥ ਕੂੰਜਾਂਨਜ਼ਰਆਈਆਂਬਾਜਾਂਭੁੱਖਿਆਂ
ਨੂੰਅੱਖੀਂਵੇਖਿਆਂਚੋਟਚਲਾਂਵਦੇਨੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾਓਸਥੋਂ
ਹੁਕਮ ਲੈਕੇ ਹੱਲਾ ਕਰਨ ਦੀਡੌਲਬਨਾਂਵਦੇਨੀ ॥੭੦॥ ਫੇਰੂ
ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੇਠਜਾਂਖੇਤਰੁੱਧੇ)ਤੋਪਾਂਚੱਲੀਆਂਨੀਵਾਂਗਤੋਰਿਆਂ
ਦੇ॥ਸਿੰਘਸੂਰਮੇਂ ਆਨ ਮੈਦਾਨ ਲੱਥੇ ਗੰਜ ਲਾਹ ਸੁੱਟੇ ਓਨਾਂ
ਗੋਰਿਆਦੇ॥ਟੁੰਡੇਲਾਟ ਨੇ ਅੰਤਨੂੰ ਖਾਇ ਗੁੱਸਾ॥ਫੇਰ ਦਿੱਤੇਨੀ
ਲੱਖ ਢੰਡੇਰਿਆਂਦੇ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾਰੀਡ ਬੈਠਾਇਨੀਦਲਸਿੰਘ

ਜਾਨ ਨਾਹੀਂ ਨਾਲ ਜੋਰਿਆਂਦੇ॥ ੭੧ ॥ ਹੁਕਮ ਲਾਟ ਕੀਤਾ
 ਲਸ਼ਕਰ ਆਪਣੇਨੂੰ ਤੁਸਾਂਲਾਜਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਦੀਰਖਣੀਜੀ॥ਸਿੰਘਾਂ
 ਮਾਰਕੇ ਕਟਕ ਮੁਕਾਇਦਿੱਤੇ/ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਤੇਪੂਰਬੀ ਦੱਖਣੀ
 ਜੀ॥ਨੰਦਨਟਾਪੂਆਂਵਿੱਚਕੁਰਲਾਦਪਿਆਕੁਰਸੀਚਾਰਹਜ਼ਾਰ
 ਹੈ ਸੱਖਣੀਜੀ॥ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀਓ ਜੀ/ਕੀਰਤ
 ਸਿੰਘ ਸਿਪਾਹੀਵੀਰੱਖਣੀ ਜੀ ॥ ੭੨ ॥ ਹੋਯਾ ਹੁਕਮਅੰਗ੍ਰੇਜ਼
 ਦਾ ਤੁਰਤਜਲਦੀਤੋਪਾਂ ਮਾਰੀਆਂਨੀਰਦੇ ਆਇਪੱਲੇ ॥ ਫੂਕ
 ਸੱਟੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮੇਖਜੀਨਾਂਸਿੰਘ ਉੱਠਕੇ ਪੱਤਰਾਹੋਇਚੱਲੇ
 ॥ਛੋਲਦਾਰੀਆਂ ਤੰਬੂਆਂ ਛੱਡਦੇੜੇਕੋਈਚੀਜ਼ਲਈਨਹੀਂਮੂਲ
 ਪੱਲੇ ॥ ਓੜਕ ਲਿਆਮੈਦਾਨ ਫਰੰਗੀਆਂਨੇ।ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ
 ਰਣੇਨਹੀਂ ਮੂਲ ਹੱਲੇ ॥ ੭੩ ॥ ਉਧਰਆਪ ਫਰੰਗੀਨੂੰਭਾਂਜ
 ਆਈ।ਦੌੜੇ ਜਾਨਗੋਰੇਦਿੱਤੀਕੰਡਮੀਆਂ॥ ਚਲੇਤੋਪਖਾਨੇਸਾਰੇ
 ਗੋਰਿਆਂਦੇ।ਮਗਰਹੋਈਬੰਦੂਕਾਂਦੀ ਫੰਡਮੀਆਂ ॥ ਕਿਨੇਜਾਕੇ
 ਲਿਆਇਕੇਖਬਰਦਿੱਤੀਨੰਦਨਹੋਇਬੈਠੀਤੇਰੀਰੰਡਮੀਆਂ ॥
 ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਦੇਖ ਮੈਦਾਨਜਾਕੇ।ਰੁਲਦੀ ਗੋਰਿਆਂਦੀਪਈ
 ਝੰਡਮੀਆਂ॥੭੪॥ਪਹਾੜਾਸਿੰਘਸੀਯਾਰਫਰੰਗੀਆਂਦਾਸਿੰਘਾਂ
 ਨਾਲਸੀਓਸਦੀ ਗੈਰਸਾਲੀ॥ਓਹਤਾਂ ਭੱਜਕੇ ਲਾਟਨੂੰ ਜਾਇ
 ਮਿਲਿਆ।ਗੱਲ ਜਾਇਦੱਸੀਸਾਰੀ ਭੇਤਵਾਲੀ ॥ ਏਥੋਂ ਹਰਨ
 ਹੋਗਿਆਹੈਖਾਲਸਾਜੀਚੌਦਾਂਹੱਥਾਂਦੀਮਾਰਕੇਜਾਨਛਾਲੀ।ਸ਼ਾਹ
 ਮੁਹੰਮਦਾਸਾਥਲੈਸਿਲੇਖਾਨੇਛੱਡਗਏਨੀਸਿੰਘ ਮੈਦਾਨ ਖਾਲੀ
 ॥੭੫॥ਮੁੜਕੇਫੇਰਫਰੰਗੀਆਂਜੋਰ ਦਿੱਤਾਲਾਟਾਂਦਾਰਗੋਲੇਜਦੋਂ
 ਆਨਛੁੱਟੇ।ਉੱਡੀਰਾਲਤੇਚਾਦਰਾਂਕੜਕੀਆਂਨੀਕੀਰਵਪਾਂਡਵਾਂ

ਦੇ ਜੈਸੇਬਾਲ ਛੁੱਟੇ ॥ ਜਦੋਂ ਡਿੱਠੇ ਨੀ ਹੱਥ ਫਰੰਗੀਆਂ ਦੇ ਓਥੇ
 ਕੇਈਆਂ ਦੇ ਆਂਨ ਪਰਾਨ ਦੁੱਟੇ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾਇਕਸੋ ਤੇਈ
 ਤੋਪਾਂ ਤੋਸ਼ੇਖਾਨੇ ਫਰੰਗੀਆਂ ਆਨ ਲੁੱਟੇ ॥ ੭੬ ॥ ਜਦੋਂ ਪਿਆ
 ਹਰਾਸਤੇ ਕਰਨ ਗੱਲਾਂ ॥ ਮੁੰਡੇਘੋੜਚੜੇ ਨਵੇਂ ਛੋਕਰੇਜੀ ॥ ਅਧੀ
 ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਠਕੇ ਖਿਸਕ ਤੁਰੀਏ ॥ ਕਿਥੋਂ ਪਏ ਗੋਰੇ ਸਾਨੂੰ ਓਪਰੇ
 ਜੀ ॥ ਵਾਹੀ ਕਰਦੇ ਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਖੂਬ ਖਾਂਦੇ ॥ ਅਸੀਂ ਕਿਨਾਂ ਦੇਹਾਂ
 ਪੁੱਤ ਪੋਤ ਰੇਜੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾਖੂਹਤੇ ਮਿਲਖਵਾਲੇ ਅਸੀਂ ਦੱਬ
 ਕੇ ਲਾਵਾਂਗੇ ਜੋਤ ਰੇਜੀ ॥ ੭੭ ॥ ਜੇਹੜੇ ਜੀ ਵਦੇ ਰਹੇ ਸੋ ਪਏ ਸੋ ਚੀ
 ਹੋਏ ਭੁੱਖਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਹੀਰ ਮੀਆਂ ॥ ਬੁਰੇਜਿੰਨ ਹੋਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪਏ
 ਗੋਰੇ ਅਸੀਂ ਜਾਨਦੇ ਸਾਂ ਕੋਈ ਕੀਰ ਮੀਆਂ ॥ ਅਸਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਾਸਤੇ
 ਹੱਥ ਪਾਯ ਅੱਗੋਂ ਡੂਮਨਾ ਛਿੜੇ ਮਖੀਰ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ
 ਰਾਹਨਾ ਕੋਈ ਲਕੋਜਿਥੇ ਚੱਲੀਏ ਘੱਤ ਵਹੀਰ ਮੀਆਂ ॥ ੭੮ ॥
 ਘਰੋਂ ਗਏ ਫਰੰਗੀ ਦੇ ਮਾਰਨੇ ਨੂੰ ਬੇੜੇ ਤੋਪਾਂ ਤੇ ਸੱਬ ਖੁਹਾਇ
 ਆਏ ॥ ਛੇੜ ਆਫਤਾਂ ਨੂੰ ਮਗਰ ਲਾਇ ਓਠੇ ਸਗੋਂ ਆਪਨਾ ਆਪ
 ਗਵਾਇ ਆਏ ॥ ਖੁਸ਼ੀ ਵੱਸਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਸਾਰਾ ॥ ਸਗੋਂ
 ਕੁੰਜੀਆਂ ਹੱਥ ਫੜਾਇ ਆਏ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਨੀ ਲੋਗ
 ਸਿੰਘ ਜੀ ॥ ਤੁਸੀ ਚੰਗੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਪਾਇ ਆਏ ॥ ੭੯ ॥ ਘਰੀਂ
 ਜਾਇਕੇ ਕਿਸੇ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ ॥ ਕਿਸੇ ਰਾਤ ਕਿਸੇ ਦੋਇ ਰਾਤ
 ਮੀਆਂ ॥ ਪਿੱਛੋਂ ਫੇਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸੱਦ ਭੇਜੇ ॥ ਜੋ ਕੋਈ ਸਿੰਘ
 ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਜਾਤ ਮੀਆਂ ॥ ਕਿਥੇ ਲੁਕੇਗੇ ਜਾਇਕੇ ਖਾਲਸਾ
 ਜੀ ਦੱਸੋ ਖੋਲ੍ਹਦੇ ਅਸਲ ਦੀ ਬਾਤ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਫੇਰ
 ਇਕੱਠ ਕਰੋ ਲੱਗੀ ਚਾਨਨੀ ਹੋਰ ਕਨਾਤ ਮੀਆਂ ॥ ੮੦ ॥ ਕੰਢੇ

ਪਾਰਦੇ ਜਮਾਂ ਜਾ ਹੋਏ ਡੇਰੇ ਇਹਤਾਂ ਨੌਕਰੀਘਰੀਂ ਨਾ ਮਿਲਨ
ਜਾਣੇ॥ ਡੇਰੀਂ ਆਨਕੇ ਕਰਨ ਵਿਰਲਾ ਪਪਿਆ ਬੰਨ ਨਭਰਤੀਆਂ
ਤੇ ਓਥੇ ਵਿਕਨ ਦਾਣੇ॥ ਛਹੀ ਕੱਢਕੇ ਮੋਰਚੀਂ ਆਇ ਬਹਿੰਦੇ ਡੇਰੀਂ
ਆਇ ਕੇ ਡੇਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਖਾਣੇ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਸੱਭ ਮਲੂਮ ਕੀਤੀ
ਕੀਕੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਦੱਸਖਾਂ ਲੁੱਦੇ ਹਾਣੇ॥ ੮੧॥ ਸਰਦਾਰ ਰਣਜੋਧ
ਸਿੰਘ ਫੌਜ ਲੈਕੇ ਮੱਦਤ ਲਾਡੂ ਏਵਾਲੇ ਦੀ ਚੱਲਿਆਈ॥ ਓਥੇ
ਸੱਭ ਕਬੀਲੇ ਸੇ ਕੈਦ ਹੋਏ ਕੋਈ ਲਾਟ ਫਰੰਗੀ ਨੇ ਘੱਲਿਆਈ॥
ਓਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇ ਖੋਹੀਆਂ ਬਾਦ ਸ਼ਾਹੀਆਂ ਨੀ ਉਸਦਾ ਜੋਰਨਾ ਕਿਸੇ
ਨੇ ਝੱਲਿਆਈ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਛਾਵਨੀ ਫੂਕ ਦਿੱਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜੀਉ
ਫਰੰਗੀ ਦਾ ਹੱਲਿਆਈ॥ ੮੨॥ ਚਾਰ ਪੜਤਲਾਂ ਲੈ ਮਈ ਆ ਸਿੰਘ
ਆਯਾ ਸਿੰਘ ਆਪ ਏਹੋ ਹਥ ਜਾਰ ਲੈਂਦੇ॥ ਇਨਾਂ ਬਹੁਤ ਫਰੰਗੀ ਦੀ
ਫੌਜ ਮਾਰੀ ਲੁੱਟਾਂ ਭਾਰੀਆਂ ਬਾਝ ਸੁਮਾਰ ਲੈਂਦੇ॥ ਤੋਪਾਂ ਉਠ ਹਾਥੀ
ਮਾਲ ਲਾਖ ਘੋੜੇ ਡੇਰੇ ਆਪ ਨੇ ਸਿੰਘ ਉਤਾਰ ਲੈਂਦੇ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ
ਸਿੰਘ ਜੇ ਜੋਰ ਕਰਦੇ ਭਾਵੇਂ ਲੁਦੇ ਹਾਣਾ ਤਦੋਂ ਮਾਰ ਲੈਂਦੇ॥ ੮੩॥
ਮਉਜ ਦੀ ਨ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਅਰਜੀ ਤੁਸਾਂ ਤਰਫ ਲੁੱਟੇ ਚੰਗੇ
ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਜੀ॥ ਦੇਹ ਭੇਜ ਉਰਾਰ ਸੱਭ ਕਾਰ ਖਾਨੇ ਪਇਓ ਗੱਜਿਓ
ਵਿੱਚ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਜੀ॥ ਤੈਨੂੰ ਅੱਜ ਹਜ਼ੂਰ ਬੀਂ ਫਤੇ ਆਈ ਖਬਰਾਂ
ਆਵਸ ਨ ਵਿੱਚ ਜਹਾਨ ਦੇ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਜਾਣ
ਹਾਜ਼ਰ ਸਦਾ ਰੱਖੀਏ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦੇ ਜੀ॥ ੮੪॥ ਸੱਠਾਂ ਕੋਹਾਂ
ਦੀ ਪੰਧ ਸੀ ਲੁਦੇ ਹਾਣਾ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਕੀਤੀ ਦੰਡੇ ਦੌੜ ਮੀਆਂ॥ ਓਹ
ਭੀ ਲੁੱਟਿਆ ਲਾਟ ਨੇ ਆਮ ਡੇਰਾ ਸੱਭ ਖੋਹਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਦੌੜ
ਮੀਆਂ॥ ਅਲੀ ਅਬੂ ਤਬੇਲੇ ਦੀ ਓਟ ਭਾਰੀ ਅੱਧ ਘੜੀ ਲੜਾਈ

ਦੀ ਸੋਝ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਸਿੰਘ ਲੁਟਾਇ ਡੇਰੇ ਕਰ ਆਏ
 ਨੀ ਤੁੰਟੀਆ ਚੌੜ ਮੀਆਂ॥ ੮੫ ॥ ਪਹਿਲੇ ਹੱਲਿਓਂ
 ਸਿੰਘ ਜੋ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗੇ ਪਏ ਔੜੜੇ ਔੜੜੇ ਜਾਂ ਵਦੇ ਨੀ॥
 ਲੁੱਟੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਰਹੀ ਇੱਕ ਕੁੜਭੀ ਬਾਹਾ ਹਿੱਕ ਦੇ ਨਾਲ
 ਲਗਾਂ ਵਦੇ ਨੀ॥ ਅੱਗੋਂ ਲੋਕ ਲੜਾਈ ਦੀ ਗੱਲ ਪੁਛਨ ਜੀ ਭਹੋ ਠਾਂ
 ਦੀ ਖੋਲ ਵਿਖਾਂ ਵਦੇ ਨੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਆਨ ਕੇ ਘਰ ਵਿਆਂ ਬੋਂ
 ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਹੋਰ ਸਿਵਾਂ ਵਦੇ ਨੀ॥ ੮੬॥ ਕਹਿੰਦੇ ਜੀ ਉਂਦੇ ਫੇਰ
 ਨਾ ਕਦੀ ਜਾਣਾਂ ਮੂੰਹ ਨਾ ਲਗਨਾ ਉਸ ਚੰਡਾਲ ਦੇ ਜੀ॥ ਕਿਤੇ
 ਜਾਇਕੇ ਚਾਰ ਦਿਨ ਕੱਟ ਆਈਏ ਢੂੰਡਨ ਆਉਣ ਗੇ ਸਾਡੇ ਭੀ
 ਨਾਲ ਦੇ ਜੀ॥ ਤੁਸਾਂ ਆਖਿਆ ਮਰਗਿਆ ਲੁਵਿਹਾਨਾ ਅਸੀਂ
 ਮਰਦੇ ਹਾਂ ਢੂੰਡ ਦੇ ਭਾਲ ਦੇ ਜੀ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਰਹੇ ਹਥਿਆਰ
 ਉਥੇ ਲੀੜੇ ਨਹੀਂ ਆਏ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦੇ ਜੀ॥ ੮੭॥ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠ
 ਸਰਦਾਰਾਂ ਗੁਰਮਤਾ ਕੀੜਾ ਕੋਈ ਅਕਲ ਦਾ ਕਰੋ ਇਲਾਜ
 ਯਾਰੋ॥ ਛੇੜ ਬੁਰਛਿਆਂ ਦੀ ਸਾਡੇ ਪੇਸ਼ ਆਈ ਪੱਗਦਾੜੀਆਂ ਦੀ
 ਰੱਖੋ ਲਾਜ ਯਾਰੋ॥ ਮੁਠ ਮੀਟੀ ਸੀ ਏਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੀ ਇਨਾਂ
 ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਅਜ ਪਾਜ ਯਾਰੋ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਮਾਰ ਕੇ ਮਰੋ
 ਏਥੇ ਕਦੀ ਰਾਜ ਨਾ ਹੋਇ ਮੁਹਤਾਜ ਯਾਰੋ॥ ੮੮॥ ਤੀਜੀ ਵਾਰ
 ਲਲਕਾਰ ਕੇ ਪਏ ਗੋਰੇ ਵੇਲੇ ਗਜ਼ਲ ਦੇ ਹੋਏ ਨੀ ਸੂਰਮੀਆਂ॥
 ਕੱਸ ਲਈਆਂ ਨੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਤੁਰਤ ਕਮਰਾਂ ਕਾਇਮ ਜੰਗ ਨੂੰ
 ਹੋਏ ਜ਼ਰੂਰ ਮੀਆਂ॥ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਂ ਵਿਓਂ ਆਨ ਕੇ ਜੋਰ ਵਿਤਾ ਪਿਆ
 ਦਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਫੁਤੂਰ ਮੀਆਂ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਨੱਸ ਕੇ ਜਾਨ ਕਿਥੇ
 ਏਥੋਂ ਸ਼ਾਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਹੈ ਦੂਰ ਮੀਆਂ ॥ ੮੯ ॥ ਆਈਆਂ

ਪਲਟਨਾਂਬੀੜਕੇ ਤੋਪਖਾਨੇ ਅੱਗੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪਾਸਣੇ ਮੋੜ ਸੁਟੇ
 ॥ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਏ ਖਾਂ ਹੋਏ ਸਿੱਧੇ ਹੱਲੇ ਤਿੰਨ ਫ਼ਰੰਗੀ ਦੇ ਤੋੜ
 ਸੁਟੇ ॥ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਬੰਨ੍ਹ ਸਸਤੀਂ ਜੋੜ
 ਵਿਛੋੜ ਸੁਟੇ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਨਿੰਬੂ-
 ਆਂ ਲਹੂ ਨਿਚੋੜ ਸੁਟੇ ॥ ੯੦ ॥ ਪਏ ਬਾਂ ਵਿਓਂ ਹੋਇਕੇ ਫੇਰ ਧਾਵਾ
 ਫ਼ਰਾਂਸੀਸ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸੀ ਚਾਰ ਯਾਰੀ ॥ ਕੁੰਡਲ ਘੱਤਿਆ ਵਾਂਗ
 ਕਮਾਨ ਗੋਸ਼ੇ ਬਨੀ ਆਨ ਸਰਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖੁਆਰੀ ॥ ਤੇਜਾ
 ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰ ਪੁਲ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ ਘਨੀਂ ਨੱਸ ਨਾ ਜਾਇਏ ਹਫ਼ੈਜ
 ਸਾਰੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਮਰਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਕੇ ਅਤੇ ਜਾਨ ਨਾ
 ਕਰਨਗੇ ਫੇਰ ਪਿਆਰੀ ॥ ੯੧ ॥ ਜੰਗ ਹਿੰਦ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੋਨ
 ਲੱਗਾ ਦੇਵੇਂ ਪਾਦ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਭਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਅੱਜ ਹੋਵੇ ਸਰਕਾਰ
 ਤਾਂ ਮੁੱਲ ਪਾਵੇ ਜੇੜੀਆਂ ਖਾਲ ਸੇਨੇ ਤੇਗਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਸਣੇ
 ਆਦਮੀ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਉਡਨ ਹਾਥੀ ਢਾਉਂ ਦੇ ਸਣੇ ਅੰਬਾਰੀਆਂ
 ਨੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰ ਬਾਝੋਂ ਫੌਜਾਂ ਜਿੱਤਕੇ ਅੰਤ
 ਨੂੰ ਹਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ੯੨ ॥ ਕਈ ਸੂਰਮੇ ਮਾਰਕੇ ਮੋਏ ਉਥੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
 ਹੱਥ ਕੀਤੇ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ ਦੇ ॥ ਰਹਿੰਦੇ ਘੇਰਕੇ ਵਿਚ ਦਰਿਆ ਉ
 ਡੋਬੇ ਸ਼ਰੇ ਮਾਰਿਓ ਨੇ ਤੋਪਾਂ ਚੰਗੀਆਂ ਦੇ ॥ ਕਹਿੰਦੇ ਨੌਕਰੀ
 ਕਾਸ ਨੂੰ ਅਸਾਂ ਕੀਤੀ ਆਖੇ ਲੱਗਕੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸਿੰਗੀਆਂ ਦੇ ॥ ਸ਼ਾਹ
 ਮੁਹੰਮਦਾ ਰੱਬ ਨਾ ਫੇਰ ਲਿਆਵੇ ਜੁੱਧ ਵਿੱਚ ਜੇ ਨਾਲ ਫ਼ਰੰਗੀਆਂ
 ਦੇ ॥ ੯੩ ॥ ਕੇਈ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਨੀ ਮੋਏ ਉਥੇ ਸੀਨੇ ਲੱਗੀਆਂ
 ਤੇਜ਼ ਕਟਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀਰ ਨਾ ਮਿਲੇ ਮਰਕੇ
 ਪਈਆਂ ਰੋਂਦੀਆਂ ਫਿਰਨ ਬਿਚਾਰੀਆਂ ਨੀ ॥ ਚੰਗੇ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ

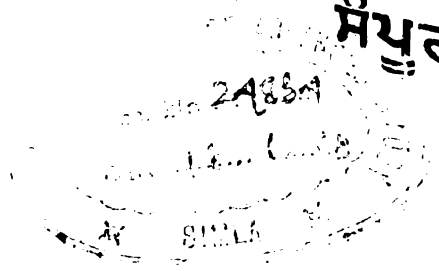
ਦੇ ਮੋਏ ਵਾਲੀ ਖੁਲੇ ਵਾਲ ਤੇ ਫਿਰ ਨ ਵਿਚਾਰੀ ਆਂ ਨੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ
 ਬਹੁਤ ਸੁਦਾਰ ਮਾਰੇ ਪਈ ਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿੱਚ ਗੁਬਾਰੀ ਆਂ
 ਨੀ ॥ ੯੪ ॥ ਲਿਖਿਆ ਤੁਰਤ ਪੈ ਗਾ ਮਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੋ ਰਾਂ ਕੋਈ ਤੁਸਾਂ
 ਨੇ ਵੇਰ ਨਹੀਂ ਲਾ ਵਨੀ ਜੀ ॥ ਰਹਿੰਦੀ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਕਰੋ ਇਲਾਜ
 ਕੋਈ ਕਾਬੂ ਤੁਸਾਂ ਬਗ਼ੈਰ ਨਾ ਆ ਵਣੀ ਜੀ ॥ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਦੇ ਰੱਬ
 ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਰਾਖ ਪਾਓ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਛਾ ਵਣੀ ਜੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ
 ਅੱਜ ਮੈਂ ਲਿਆ ਬਦਲਾ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਕੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਭਾ ਵਣੀ ਜੀ ॥
 ੯੫ ॥ ਪੁਲ ਬੱਧਾ ਫ਼ਰੰਗੀ ਨੇ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣੇ ਲਾਂਘੇ ਪਾਏ ਨੀ ਵਿੱਚ
 ਪਲਕਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਆਏ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਕਰ ਦੇ
 ਵਾਜੇ ਵੱਜ ਦੇ ਨਾਲ ਨਗਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਅੱਗੋਂ ਸੱਭ ਪਠਾ ਲੈ ਮਿਲੇ
 ਨਜ਼ਰਾਂ ਪਿਛੋਂ ਪੈਂ ਚਰ ਹਿੰਦੇ ਮੁਲਖਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ
 ਆਨ ਲੁਹਾਰ ਲੱਥੇ ਹੱਛੇ ਦੇ ਸਤੇ ਥਾਉਂ ਟਿਕਾ ਲਿਆਂ ਦੇ ॥ ੯੬ ॥
 ਰਾਜਾ ਗਿਆ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ ਆਪ ਚੜ੍ਹਕੇ ਬਾਹੋਂ ਪਕੜ ਲਾਹੌਰ
 ਲਿਆਂ ਵਦਾਈ ॥ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਜੀ ਅਸਾਂ ਪਰ ਦਯਾ ਕਰ ਨੀ
 ਉਹ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਬਨਾਂ ਵਦਾਈ ॥ ਦਿੱਤੇ ਕੱਢ ਮਲ ਵਈ
 ਦ੍ਰਾਬੀ ਏ ਜੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਖਿਸਕਾਂ ਵਦਾਈ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮ
 ਦਾ ਤਰਫ਼ ਪਹਾੜ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਤ ਜੰਮੂੰ ਨੂੰ ਕੂਚ ਕਰਾਂ ਵਦਾਈ ॥ ੯੭ ॥
 ਬਣੇ ਮਾਈ ਦੇ ਆਨ ਅੰਗੋ ਜ਼ਰਾ ਖੇ ਪਾਈ ਛਾਉ ਨੀ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ
 ਦੇ ਜੀ ॥ ਰੋਹੀ ਮਾਲ ਵਾ ਪਾਰ ਦਾ ਮੁਲਖ ਸਾਰਾ ਠਾਂਣਾ ਘੱਤਿਆ
 ਵਿਚ ਫਲੌਰ ਦੇ ਜੀ ॥ ਲਿਆ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਫ਼ੀਰੋਜ਼ ਪੁਰਾ ਜੇੜੇ
 ਟਕੇ ਆ ਵਣ ਜਿੰਦ ਕੋ ਰ ਦੇ ਜੀ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਕਾਂਗੜਾ ਮਾਰ ਬੈਠਾ
 ਉਹ ਦੇ ਕੰਮ ਗਏ ਸੱਭੇ ਸੌਰ ਦੇ ਜੀ ॥ ੯੮ ॥ ਰਹਿੰਦਾ ਮੁਲਕ

ਫਰੰਗੀਦੇ ਪਿਆ ਪੇ ਦੇ ਕੀਤਾ ਹੁਕਮ ਫਰੰਗੀਆਂ ਸਾ ਰੰਆਂ ਨਾ ॥
 ਮਾਈ ਫੌਜ ਨੂੰ ਚਾਇਜਬਾਬ ਦਿੱਤਾ ਦਿੱਤੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡ ਵਿਚਾ
 ਰਿਆਂ ਨੇ ॥ ਪਿੱਛੋਂ ਸਾਂਭ ਲੀਤਾ ਮੁਲਕ ਕਾਰਦਾਰਾਂ ਬਖਤਾ ਵਰਾਂ
 ਤੇ ਨੇਕ ਸਤਾਰਿਆਂ ਨੇ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਏ ਸਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰਾਂ ਤੋੜ
 ਸੁਟਿਆ ਮੁਲਕ ਉਜਾਰਿਆਂ ਨੇ ॥ ੯੯ ॥ ਕੀਤਾ ਅਕਲ ਦਾ
 ਪੈਚਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰਾਂ ਮੱਥਾ ਦੇਹਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦਾ ਜੋੜ ਜਾਈ
 ॥ ਗੁੱਝੀ ਰਮਜ਼ ਕਰਕੇ ਰਹੀ ਆਪ ਸੱਚੀ ਬਦਲਾ ਤੁਰਤ
 ਭਿਰਾਉ ਦਾ ਮੋੜਿਆਈ ॥ ਲਏ ਤੁਰਤ ਮੁਸਾਹਿਬ ਲਪੇਟ ਰਾਣੀ
 ਲਸ਼ਕਰ ਵਿੱਚ ਦਰਿਆ ਉਦੇ ਰੋੜ੍ਹਿਆਈ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਕਰੇ
 ਜਹਾਨ ਗੱਲਾਂ ਓਨ੍ਹਾਂ ਕੁਫਰ ਮੁਦਈ ਦਾ ਤੋੜਿਆਈ ॥ ੧੦੦ ॥
 ਪਿੱਛੋਂ ਬੈਠਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਅਕਲ ਆਈ ਕੇਹੀ ਚੜ੍ਹੀ ਹੈ ਜਹਿਰ ਦੀ
 ਸਾਲ ਮਾਈ ॥ ਕਿਨਾਂ ਖੁੰਦਰਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾਇਕੇ ਜੀ ਸਾਡੇ ਲਾਹ
 ਸੁੱਟੇ ਤੂੰ ਤਾਂ ਘਾਲ ਮਾਈ ॥ ਹੱਥ ਧੋਇਕੇ ਮਗਰ ਕਿਉਂ ਪਈ
 ਸਾਡੇ ਘਰੀ ਅਜੇ ਨਾ ਦੇ ਨੀ ਹੈਂ ਜਾਨ ਮਾਈ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਖੋਹ
 ਹਥਿਆਰ ਬੈਠੇ ਨਾਲ ਕੁੜਤੀਆਂ ਲਏ ਪਛਾਨ ਮਾਈ ॥ ੧੦੧ ॥
 ਹੁੰਦੇ ਆਏ ਨੀ ਰੰਨਾਂ ਦੇ ਧੁਰੋਂ ਕਾਰੇ ਲੰਕਾ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਰਾਵਣ ਕੁਹਾਇ
 ਦਿੱਤਾ ॥ ਕੌਰ ਵਪਾਂ ਡਵਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਭਲਾ ਕੀਤਾ ਅਠਾਰਾਂ ਖੂਹਣੀਆਂ
 ਕਟਕ ਮੁਕਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਰਾਜੇ ਭੋਜ ਦੇ ਮੂੰਹ ਲਗਾ ਮ ਦਿੱਤੀ ਮਾਰ
 ਅੱਡੀਆਂ ਹੋਸ਼ ਭੁਲਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਏ ਸ ਰਾਣੀ
 ਜਿੰਦ ਕੌਰਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਉਠਾਇ ਦਿੱਤਾ ॥ ੧੦੨ ॥
 ਰੱਬ ਚਾਹੇ ਤਾਂ ਕਰੇਗਾ ਮੇਹਰ ਬਾਨੀ ਹੋਇਆ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਕੰਮ
 ਆਰਾਸਤਾ ਏ ॥ ਵੱਡੀ ਸਾਂਝ ਹੈ ਹਿੰਦੂਆਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਉਨਾਂ ਨਾਲ

ਕਿਸੇ ਦਾ ਵਾਸਤਾਈ ॥ ੨੦੭ ॥ ਨਾਲ ਨਾ ਬੈਠ ਕੇ ਗੱਲ
 ਕਰਨੀ ਖੁਦੀ ਆਪਨੀ ਨਾਲ ਮਹਾਸਤਾਈ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ
 ਲੱਤਾਂ ਜਮਾਂ ਕਰਦੀ ਸ਼ਾਹਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤਗੁਮਾਸਤਾਈ ॥ ੨੦੮ ॥
 ਸੋਹੜੀ ਹੋਈ ਸੋਲਈ ਹੈ ਵੇਪ ਅੱਖੀਂ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਕੀ ਬਣਤ
 ਬਨਾਵਲੀਜੀ ॥ ਇੱਕ ਘੜੀ ਦੀ ਕੁਝ ਉਮੈਦ ਨਾਹੀ ਕਿਸੇ ਲਈ
 ਹਾੜੀ ਕਿਸੇ ਸਾਵਲੀਜੀ ॥ ਨਿੱਕੇ ਪੱਚਹੁਲ ਬੈਠਕੇ ਕਰਨ ਗੱਲਾਂ
 ਅਸਾਂਡਿਠੀ ਫਰੰਗੀ ਦੀ ਛਾਵਲੀਜੀ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਨਹੀਂ
 ਮਾਲੂਮ ਸਾਨੂੰ ਅਗੇ ਹੋਰ ਕੀ ਖੇਡ ਬਲਾਵਲਾਜੀ ॥ ੨੦੯ ॥ ਸਿਮਤ
 ਉੱਨੀ ਸੈਦੂ ਸਰਾਵੀ ਤਿਆਸੀ ਜਦੋਂ ਹੋਯਾ ਫਰੰਗੀ ਦਾ ਜੀਗ ਮੀਆਂ
 ॥ ਐਸੀ ਖੂਨ ਦੀ ਓਹ ਜਮੀਨ ਪਿਆਸੀ ਹੋਯਾ ਸਰਖ ਸਰਾਬ ਦੇ
 ਚੰਗ ਮੀਆਂ ॥ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵੇ ਪੂੜ ਦੇ ਬਣੇ ਬੰਦਲ ਜੈਸੇ ਚੜ੍ਹੇ
 ਆਕਾਸ਼ ਪਤੰਗ ਮੀਆਂ ॥ ਸ਼ਾਹਮੁਹੰਮਦਾ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਲਾਇ
 ਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੌੜ ਦੇ ਸੂਰਮੇਂ ਅੰਗ ਮੀਆਂ ॥ ੨੧੦ ॥

ਸੰਪੂਰਣ

 Library IAS, Shimla

P 954.55 Sh 13 A

00024834